

Література

1. Ebbinghaus Hermann Über das Gedächtnis. — Amsterdam: E. J. Bonset, 1966. Reprint 1885-ed. Orig. cloth binding. 169 pp.
2. Ковальчук Г. О. Активізація навчання в економічній освіті: Навч. посіб. — Вид. 2-ге, доп. — К.: КНЕУ, 2003. — 298 с.
3. Парслоу Э., Рэй М. Коучинг в обучении. Практические методы и техники. — СПб.: Питер, 2003. — 204 с.

Терещенко Т. О., професор,
Ромнюк Т. П., доцент,
кафедра економіко-математичного
моделювання

ЗМІСТ І ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ДІЛОВОЇ ГРИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКО- МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ»

Сучасна економічна вища освіта ставить за мету формування конкурентоспроможного фахівця, котрий здатен ставити проблемні задачі з різних сфер економічної діяльності, розв'язувати їх і приймати рішення в умовах ринкового середовища, котрому притаманна невизначеність, ризикованість, конфліктність альтернативності допустимих розв'язків за тією чи тією проблемою.

Для досягнення поставленої мети, за іншими рівними умовами, студентам необхідно набути **фундаментальних** знань, умінь і навичок з методології економіко-математичного моделювання та інформаційних технологій, котрі акумулюють арсенал кількісних методів і моделей і дають можливість розв'язати складні економічні проблеми на високому, сучасному рівні з врахуванням вище наведених умов ринкового середовища.

Безумовно, в циклі цих дисциплін особливо ефективні активні методи навчання: кейс-методи, ділові ігри, моделювання виробничих ситуацій на ПЕОМ, котрі успішно застосовуються в різних дисциплінах нашої кафедри

Ділова гра «Пошук резервів» з нормативної дисципліни «Економіко-математичне моделювання» (спец. 6504 і 6604) є **комплексною** за своїм змістом, охоплюючи моделювання задач замкнутого виробничого циклу від розкрою матеріалів на деталі до випуску готової продукції, і ставить ціллю реалізувати всі основні етапи економіко-математичного моделювання: постанов-

ка задачі, побудова моделей задач різного типу, які мають місце в фінансово-господарській діяльності конкретного виробничого підприємства, реалізація їх на ПЕОМ, перевірка адекватності і аналіз роз'язків, прийняття рішення щодо оптимізації виробничої програми фірми.

Отже, необхідно визначити оптимальний обсяг виробництва світильників чотирьох типів на рік, виходячи з основних виробничих ресурсів фірми, та проаналізувати рівень ефективності їх використання. Критерієм оптимальності виробничої програми є максимум річного доходу фірми.

Для розв'язання поставленої задачі використовується інформація, що є результатом роботи певних структурних підрозділів фірми, а саме:

1. **Підготовчий відділ** розв'язує задачу оптимального розкрою матеріалів, тобто розраховує таку кількість типорозмірів матеріалу, котра забезпечить випуск світильників у відповідності з попитом на них на ринку при мінімальних відходах матеріалу.

2. **Відділ маркетингу** вивчає ринок світильників, прогнозує попит на всі типи світильників і надає цю інформацію у підготовчий та фінансово-виробничий відділ..

3. **Відділ праці та заробітної плати** визначає фактичний фонд робочого часу та нормативи витрат робочого часу на виготовлення одного світильника кожного виду.

4. **Технологічний відділ** забезпечує безперебійну роботу обладнання, а також визначає режимний фонд роботи кожної його групи та норми витрат часу на обробку кожного із світильників на кожній групі обладнання.

Використовуючи інформацію даних відділів, будується математична модель задачі оптимального використання взаємозамінюваних груп обладнання, яка дозволяє мінімізувати витрати часу на обробку всіх деталей, обсяг яких відповідає ринковому попиту продукції.

5. **Фінансово-виробничий відділ** будує математичну модель для визначення оптимальної виробничої програми світильників кожного виду, яка за даними виробничими ресурсами забезпечить максимальний дохід фірми на рік. Одночасно визначає грошові кошти, які фірма може вкласти у виробничу програму світильників та встановлює середні ціни реалізації їх у відповідності з кон'юнктурою ринку.

6. **Фінансово-виробничий відділ** також аналізує рівень використання виробничих ресурсів щомісячно у динаміці за два роки на основі економетричного моделювання. Для цього будуються

дві виробничі функції, котрі кількісно описують зв'язок залежності між доходом фірми та основними виробничими ресурсами, що використовуються на фірмі.

Для **організації проведення** гри групу студентів необхідно поділити на чотири підгрупи (мінігрупи), у кожную з яких буде входити 5—6 студентів.

Перша підгрупа студентів — це співробітники підготовчого відділу матеріальних ресурсів фірми.

Друга підгрупа входить до технологічного відділу фірми.

Третя підгрупа студентів буде представляти фінансово-виробничий відділ фірми.

Четверта підгрупа студентів може бути підрозділом фінансово-виробничого відділу, або входити до фахівців обліку та аудиту фірми

Викладач забезпечує мінігрупи відповідною інформацією для побудови моделей. Всі задачі студенти розраховують на ПЕОМ у середовищі EXCEL.

Гра реалізується протягом 6 годин по завершенню практичних занять з дисципліни «Економіко-математичне моделювання».

Викладач проводить аналіз роботи мінігруп студентів і оцінює їх роботу за 10-бальною шкалою.

*Тішков Б. О., асистент,
Дербенцев В. Д., доцент,
Куліда В. І., асистент,
кафедра інформатики*

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПОГЛИБЛЕНОГО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ЗАКОНІВ І ПАРАДИГМ

Характерною особливістю появи ринкових відносин є тісна конкуренція підприємств, яка потребує від керівників своєчасних рішень, що забезпечать у подальшому економічні переваги. Прийняття управлінських рішень здатні забезпечити ряд фахівців сфери управління, включаючи бухгалтерів, аудиторів, ризик-менеджерів, спеціалістів планового відділу. Вони з метою покращення стратегічно важливих для підприємства показників повинні використовувати в роботі сучасні інформаційні технології. Тому завданням освітньої системи є не лише підготовка більшої